

До

Председателя на Научно жури

Професор д-р Цеца Дойчинова, дм

Становище

от професор д-р Тодорка Димитрова, дм

на дисертационния труд на д-р Тонка Иванова Върлева

на тема „Проучване на биологичните и поведенчески показатели за разпространение на ХИВ сред рискови групи“

Д-р Т. Върлева е докторант на самостоятелна подготовка в МУ Плевен по научната специалност „Епидемиология“. Научен ръководител на докторантката е доцент д-р Димитър Шаламанов, дм и Научен консултант професор Христо Тасков, дмн.

1. Обща характеристика на разработения дисертационен труд

Становището е изготвено в съответствие със Заповед на Ректора на МУ Плевен № 1084 от 23 април 2019 г.

Обемът на труда е 205 стр., в които са включени и приложения. Структурата е: въведение, литературен обзор, цел и задачи, материали и методи, резултати и обсъждане, обобщение, изводи, приноси, библиография, приложения. Отделните раздели са балансирани.

Трудът съдържа 29 фигури, 34 таблици и 14 приложения. Библиографията включва 274 източника, от които 12 на кирилица и останалите на латиница. Авторефератът отразява основните данни, представени в дисертационния труд.

2. Актуалност на тематиката на дисертационния труд

Като сексуално предавана инфекция, ХИВ инфекцията в много голяма степен е социално детерминирана и е свързана основно с поведението на хората. Поради това е необходимо задълбочено познаване както на биологичните фактори за трансмисия на вируса, но също така и поведенческите детерминанти, свързани с разпространението. Във връзка с това, в началото на хилядолетието СЗО даде указания на страните да започнат въвеждане на така нареченото „Второ поколение сентинелно наблюдение на инфекцията“. При него освен изследване на биологичните маркери се събира информация за поведението на отделните лица или групи популации. В България има няколко групи с висок риск за ХИВ: лица употребяващи инжекционно наркотици (УИН), мъже които правят секс с мъже (МСМ), лица предлагащи сексуални услуги, млади ромски мъже и лица лишени от свобода. Ето защо, във всички тези програми е

предвидено да се проучва връзката между биологичните и поведенческите фактори чрез „Интегриран биологичен и поведенчески надзор“ (ИБПН) сред рисковите групи. Всичко това определя актуалността на настоящия дисертационен труд. Негов предмет са резултатите от системното провеждане на биоповеденчески надзор на ХИВ при лица употребяващи инжекционно наркотици в периода 2004 – 2016 г. В процеса на разработване на дисертацията докторантката проявява много добра информираност и висока епидемиологична компетентност. Безспорни са и приносите на научния ръководител и научния консултант в този процес.

Направените обобщения и изводи в края на литературния обзор и посочените нерешени въпроси по тематиката на дисертацията са формулирани ясно и точно.

3. Цел, задачи, материали и методи

Целта и задачите на дисертационната разработка са ясно и конкретно разгледани.

Методичната основа на дисертацията е изградена на съвременно ниво. ИБПН е срезово епидемиологично проучване. Обект на проучването са лица употребяващи инжекционно наркотици. В него са включени 9 315 лица. Дизайнът на проучването и обемът на извадката отговарят на национално представително епидемиологично проучване. Приложеният алгоритъм и статистическите методи са адекватни на дизайна на проучването. Използваната методология позволява постигане на поставената цел и задачи.

4. Обсъждане на резултатите

Резултатите са разгледани критично на 8 страници и следват логиката на дизайна на епидемиологичното проучване. В синтетичен вид са представени основните резултати. Успоредно с представянето е направено и обсъждане със заключения и изводи. Получените резултати представляват оригинален принос за епидемиологичната теория и практика. Те се вписват като сериозно постижение в стремежа за усъвършенстване на контрола и надзора на ХИВ инфекцията в България.

Разработеният дисертационен труд от д-р Тонка Върлева показва високата епидемиологична компетентност на докторантката.

5. Преценка на публикациите

Във връзка с дисертацията са представени 4 статии в които са публикувани основните части на дисертационния труд. Във всички публикации д-р Върлева е първи автор. Като брой и качество, научните трудове са достатъчни за ОНС „Доктор“ според правилника на МУ Плевен.

6. Автореферат

Представеният автореферат отговаря на дисертационния труд и изискванията за подобен труд.

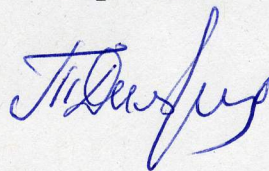
Заклучение

Дисертационният труд на д-р Т. Върлева визира един сложен проблем в национален план. Той допринася за решаване на важни въпроси, свързани с превенцията на ХИВ инфекцията. Отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на

академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в МУ Плевен.

Въз основа на изложените по-горе съображения убедено препоръчвам на почитаемите членове на научното жури да присъдят образователна и научна степен „Доктор“ на д-р Тонка Върлева по научната специалност „Епидемиология“.

Професор д-р Тодорка Димитрова, дм

30 април 2019 г.

гр. София